

Polityka Federacji Rosyjskiej w Regionie Europy Azji i Pacyfiku

Nakładem znanego wydawnictwa **Difin** z Warszawy ukazała się książka pt. **Polityka Federacji Rosyjskiej w Regionie Europy Azji i Pacyfiku**. Jest to niewielka pozycja, licząca niespełna dwieście stron.

Autor porusza w niej problematykę jak najbardziej nas interesującą, związaną z polityką zagraniczną naszego wschodniego sąsiada – Rosji.

Bogdan Panek, jest pułkownikiem rezerwy, doktorem habilitowanym w dziedzinie nauk społecznych w zakresie nauk o bezpieczeństwie. Doktorat z nauk wojskowych. Obecnie jest pracownikiem naukowym Społecznej Akademii Nauk w Warszawie. Wcześniej służył w Akademii Obrony Narodowej. Przegląd dorobku naukowego kierownika Katedry Bezpieczeństwa Państwa, wspomnianej wyżej uczelni, wskazuje na koncentrację badań naukowych autora wokół szeroko pojmowanej problematyki bezpieczeństwa. Publikacje autora dotyczyły zagadnień związanych z bezpieczeństwem NATO, problematyką europejskiej polityki bezpieczeństwa, czy wielonarodowych operacji reagowania kryzysowego, jako narzędzia realizacji bezpieczeństwa transatlantyckiego.

Recenzowana książka zawiera cztery rozdziały, wstęp, zakończenie, oraz wyselekcjonowaną bibliografię. We wstępie autor wprowadza Czytelnika w problematykę poruszaną w publikacji, podkreślając, że kryzys bezpieczeństwa w przestrzeni transatlantyckiej jest związany z problemami z budową europejskiej przestrzeni bezpieczeństwa. Z naciskiem na politykę NATO czy UE skierowaną w stronę Federacji Rosyjskiej.

W pierwszym rozdziale pt. *Kryzys na Ukrainie*

Na wysokości zadania stanęło wydawnictwo Difin, które zdecydowało się na wydanie tego opracowania, poświęconego aktualnej i ważnej dla Polski problematyce. Nie jest to pierwsza trafna decyzja wydawnicza, lecz kolejna odpowiadająca na zapotrzebowanie rynku i brak poważnych bieżących opracowań na ten temat.

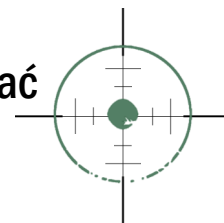
i jego konsekwencje dla Europy Bogdan Panek przedstawia historyczne podłoże kryzysu na linii Rosja – Ukraina, który przerodził się w konflikt na wschodzie Ukrainy. Autor podjął się przedstawienia, jego zdaniem sprzecznej logiki polityki, wojny i władzy, która jest realizowana przez państwa zachodnie i Federację Rosyjską.

Druga część pt. *Konflikt na Ukrainie a bezpieczeństwo euroatlantyckie* jest analizą i oceną konfliktu ukraińskiego zogniskowanego w przestrzeni transatlantyckiej. Autor omawia militarny wymiar konfliktu oraz interesy stron konfliktu z uwzględnieniem roli USA.

Kolejny, trzeci rozdział zatytułowany: *Gwałtowny zwrot w polityce zagranicznej Rosji* stanowi próbę identyfikacji zwrotu w polityce zagranicznej FR, zwrotu w kierunku Chińskiej Republiki Ludowej.

Ostatnia część monografii pt. *Mocarstwowe ambicje Rosji w regionie Azji i Pacyfiku* przedstawia cele oraz warunki rosyjskiej polityki w tym regionie. Bogdan Panek dokonuje wielostronnej analizy ambicji i możliwości Rosji w wymiarze militarnym, politycznym i ekonomicznym.

Zakończenie, w mojej ocenie, nie wnosi do naszej wiedzy nic nowego, jest powtórzeniem, tego, co słyszymy i czytamy u wielu autorów. Jest

najślabszą merytorycznie częścią książki, nieza-kończoną nowymi wnioskami, propozycjami czy postawionymi nowymi tezami bądź hipotezami.

Z kolei analiza *Bibliografii selektywnej* pokazuje, że autor faktycznie nie korzystał z publikacji autorów rosyjskich, chociażby w zakresie ich analiz stosunków międzynarodowych, problematyki wojen nieklasycznych, informacyjnych. Brak odwołań do czołowych polskich specjalistów z zakresu polityki bezpieczeństwa czy polityki zagranicznej Federacji Rosyjskiej, takich jak profesorowie Stanisław Bieleń czy Ryszard Zięba. Innymi znawcami problematyki polityki rosyjskiej niewykorzystanymi przez autora są: Maciej Raś, Ireneusz Topolski, Robert Śmigielski czy Marcin Kaczmarski. Autor nie posłużył się również publikacjami specjalistów Ośrodka Studiów Wschodnich czy poważnymi artykułami w prasie codziennej i tygodniowej (*Polityka, Przegląd*). Należało sięgnąć do niszowych publikatorów, gdzie problematykę konfliktu na Ukrainie opisywali świadkowie wydarzeń jak np. Wojciech Koźmic, bezpośredni obserwator i świadek przebiegu Euromajdanu przez cały okres jego trwania, co przedstawił np. na łamach *e-Terroryzm.pl*, publikując przy okazji swoje zdjęcia.

Dlatego w mojej ocenie najślabszą naukowo część książki stanowi rozdział drugi, jego część pierwsza (2.1) poświęcona eskalacji kryzysu i jego militarnemu wymiarowi. Autor powtarza w niej informacje, które poddane szczegółowej weryfikacji przez autentycznych świadków i obserwatorów tych wydarzeń (nie z pozycji surfowania po Internecie) nie wytrzymają próby krytyki.

Założenia popularno – naukowej recenzji oraz przeznaczone na nią miejsce w miesięczniku nie pozwala recenzentowi na szczegółową polemikę z poglądami autora, czy przedstawienie pomyłek w tekście, które być może częściowa mogą wynikać z pracy redaktora prowadzącego.

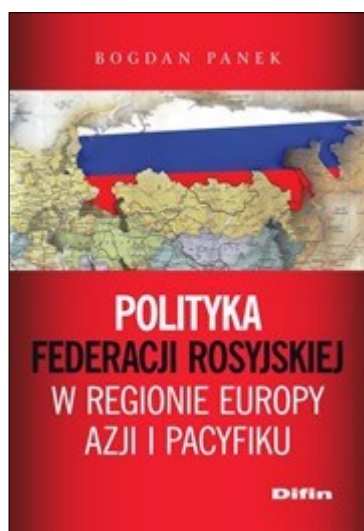
Mimo wspomnianych uchybień oraz tych nieprzedstawionych uwag monografia dr. hab. Bogdana Panka zasługuje na uwagę i lekturę.

Patrząc z pozycji recenzenta może autor powinien w przyszłości podjąć się trudu opracowania nowego, poprawionego, zaktualizowanego i rozszerzonego wydania książki.

Niewątpliwie na wysokości zadania stanęło wydawnictwo *Difin*, które zdecydowało się na wydanie tego opracowania, poświęconego aktualnej i ważnej dla Polski problematyce. Nie jest to pierwsza trafna decyzja wydawnicza, lecz kolejna odpowiadająca na zapotrzebowanie rynku i brak poważnych bieżących opracowań na ten temat.

Dlatego zachęcam wszystkich zainteresowanych do lektury monografii, spojrzenia na nią, jako przyczynku do zbadania fragmentów rosyjskiej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Kazimierz Kraj

B. Panek, Polityka Federacji Rosyjskiej w Regionie Europy Azji i Pacyfiku, Warszawa 2015, ss. 172.